

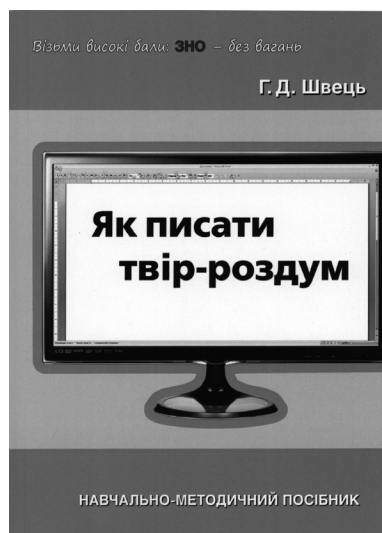
ПОСІБНИК ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ І УЧНЯ

ШВЕЦЬ Г.Д. Як писати твір-роздум: [навч.-метод. посіб.]

/ Г.Д.Швець. – К.: Фенікс, 2011. – 112 с.

Розробка матеріалів для підготовки учнів до ЗНО – один із провідних напрямків української шкільної лінгводидактики на сучасному етапі: в бібліотеці вчителя-словесника з'явилось чимало збірників тестових завдань, довідників і практикумів з українського правопису. Однак тривалий час важлива складова тестування з української мови – написання власного висловлення – залишалася недостатньо розробленою у відповідних навчально-методичних матеріалах. Більшість видань пропонують лише зразки творів на вільну тему. Заповнити саме цю прогалину – актуалізувати знання школярів про структуру роздуму, навчити їх писати твір, дотримуючись вимог стилю, і редагувати власне висловлення – покликана книжка Ганни Швець «Як писати твір-роздум».

Що корисного й нового, порівняно з іншими виданнями, знайдуть тут учитель і абітурієнт? Це детальний розгляд структури роздуму, розлогий перелік можливих мовленнєвих конструкцій, які використовуються у творі такого типу, покрокові рекомендації для формулювання кожної складової частини роздуму. Надзвичайно важливо, що свої міркування щодо структури твору та зв'язку її елементів автор супроводжує зразками: пропонує різні варіанти формулювання тези залежно від теми твору (тема містить готову тезу, або становить собою дилему, або є запитанням, або реченням описового характеру), аргументи, висновки. Для тих учнів, які відчувають проблеми з наведенням прикладів із літератури, запропоновано орієнтовний перелік творів українського красного письменства з короткою характе-

ристикою проблем та образів, що ілюструють певні морально-етичні та суспільні теми.

Важливий етап роботи над власним висловленням – редагування твору. Вчителі знають про серйозність цієї проблеми: діти досить часто не вміють вдумливо перевіряти написане, не знають, на що звернути увагу, як краще, більш просто і зрозуміло сформулювати думку. Посібник Г.Швець – незамінний в організації роботи з редагування твору. У третьому розділі книжки авторка збирила учнівські роздуми на різні теми й детально прокоментувала їх. Після твору, написаного старшокласником (із реальними помилками й недоліками), розміщено варіант, у якому підкреслено й пояснено орфографічні, пунктуаційні, лексичні, граматичні, стилістичні та змістові помилки. Потім проаналізовано структуру твору щодо наявності усіх її елементів, їхньої узгодженості й мовленнєвого оформлення і, нарешті, запропоновано виправлений та відредагований остаточний варіант висловлення.

Варто зазначити, що коло проблем, порушених як у запро-

понованих учнівських творах, так і в авторських зразках роздумів на різні теми, досить широке: людяність, особистість, добро і зло, духовне й матеріальне в житті людини, порядність, свобода, мистецтво, краса, екологічна ситуація на планеті, стан української мови в Україні, дружба й товаришування, формування характеру тощо.

Авторка навчального посібника – учитель-методист із багаторічним досвідом викладання – лаконічно й доступно відповідає на потенційні запитання, які можуть виникнути у школяра під час роботи над твором-роздумом, наприклад, такі: «Що робити, якщо тема сформульована афористично і я не впевнений, що правильно зрозумів її?», «Як почати аргументи?», «Чи обов'язково використовувати вирази “по-перше”, “по-друге”?», «Як бути, якщо я не впевнений, що точно згадаю імена героїв, назву й жанр твору, прізвище автора?» та багато інших.

Видання буде корисним як для самостійної роботи школярів, так і для роботи на уроці під керівництвом учителя, стане хорошим унаочненням під час опрацювання тем із розвитку зв'язного мовлення. Оформлення книжки: зручний формат, якісний друк, інформативні схеми й таблиці – сприятиме успішному навчанням.

Посібник «Як писати твір-роздум» допоможе навчити старшокласників логічно формулювати думку, аргументовано доводити свою точку зору, бути уважними до слова.

Надія ГАЄВСЬКА,

професор

Київського національного

університету

ім. Тараса Шевченка